

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

[Άγνωστος συγγραφέας]

Τα απομνημονεύματα του κ. Δεληγιάννη

Χαρακτήρ εις πράξιν μίαν

Το Άστυ, Αθήνα

16-17 Ιουνίου 1892, σ. 3

ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ Κ. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

Δηλιγεάννης,
Γεάννης, ὁ ὑπηρετὴς του.

Ἡ σκηνὴ σύγχρονος ἐν Κηφισίᾳ

[Ἡ σκηνὴ περιττῶς δωμάτιον, μὲ δύο παράθυρα, βλέποντα πρὸς κήπον. Πλησίον τοῦ ἐνὸς τῶν παραθύρων γραφεῖον κατάφορτον ἀπὸ βιβλία καὶ ἐφημερίδας. Ἀνάκλιντρον καὶ τινα καθίσματα.]

Δηλιγεάννης μόνος. (Καθήμενος παρὰ τὸ γραφεῖόν του, φυλλομετρεῖ ἀφηρημένος ὀγκῶδες βιβλίον). Βεβαίως πρέπει νὰ τὰ γράψω. . . Πρέπει νὰ παράγω εἰς τὴν χώραν μου καὶ τὴν ὑστάτην αὐτὴν ὑπηρεσίαν. Καὶ ἐν ἡ ὑπηρεσίᾳ αὐτῇ εἶνε ἡ ὑστάτη, θὰ εἶνε ὅμως καὶ ἡ πολυτιμότερα. Θὰ καταλίπω εἰς τοὺς συμπολίτας μου ἀνεκτιμήτους ὑποθήκας. . . Ἄλλὰ μέλλων νὰ ἐπιληθῶ τοιοῦτου ἐγχειρήματος, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ζητήσω καὶ νὰ μάθω τὰς περὶ αὐτοῦ γνώμας τῶν ἐμῶν. Τίνας; ὅμως μοὶ ἀπέμειναν; Ὁ Κορομάντζος, ὁ Βάρβογλης, φεῦ! μοῦ ἔφυγον, καὶ πόσοι ἄλλοι ἀκόμη! (Τύττει διὰ τῆς δεξιᾶς τὸ μέτωπον).

Γεάννης, (εἰσερχόμενος). Κύριε πρόεδρε, θέλετε νὰ σᾶς φέρω τὸ πρόγευμά σας;
Δηλιγεάννης. Ὁχι, φίλε μου· δὲν ἔχω ἀνάγκην τοῦ προγεύματος, ἀλλὰ τῆς συμβουλῆς σας.

Γεάννης. Διατάξτε, κύριε πρόεδρε. . .

Δηλιγεάννης. Δὲν διατάσσω, φίλε μου, παρακαλῶ. Καὶ ἔχω τὸ καθήκον νὰ παρακαλέσω ἐκεῖνον, ὅστις πάντοτε ὑπῆρξεν ὁ πιστός μου σύντροφος, ἐκεῖνον ὅστις δὲν με ἐγκατέλιπεν ἐν τῇ δυστυχίᾳ. Ἐχω τὸ καθήκον νὰ παρακαλέσω αὐτὸν νὰ μοὶ δώσῃ τὰς συμβουλὰς του. Διότι ὡς λέγομεν ἡμεῖς εἰ Πελοποννήσιοι εἰς τὴν χαρακτηριστικὴν γλώσσῃν μας: «Κάποιος δὲν ἔχει σύμβουλον καὶ ἐρωτᾷ τὸν τοῖχον» . . .

Γεάννης. Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε πρόεδρε.

Δηλιγεάννης. Ἐλεγον λοιπὸν, ὅτι ἐπεθύμουν ν' ἀκούσω τὴν γνώμην σας ἐπὶ τοῦ ἔργου, ὅπερ προτίθεμαι νὰ ἐπιχειρήσω. Θὰ γράψω ἀπομνημονεύματα. . .

Γεάννης. Εἰς τὴν *Πρωίαν*;

Δηλιγεάννης (μειδιῶν). Ὁχι, φίλε μου· θ' ἀπητοῦντο οὐχὶ ἐν οὔτε δῶ, ἐλλὰ πολλὰ σώματα τῆς *Πρωίας* διὰ νὰ περιλάβουν τ' ἀπομνημονεύματά μου.

Γεάννης. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε πρόεδρε· ἐνόμизα ὅτι τ' ἀπομνημονεύματά σας αὐτὰ θὰ εἶνε τίποτε σὲν τὰς ἀνταποκρίσεις καὶ τὰ ἄρθρα π.ῦ στέλλετε καὶ δημοσιεύονται ἐν τῇ *Πρωίᾳ*.

Δηλιγεάννης. Τί λυπηρὸν νὰ μὴ προσέχετε, ἀγαπητέ μοι. Δὲν σᾶς ὠμίλησα περὶ ἀνταποκρίσεων, οὐδὲ περὶ ἄρθρων, ἀλλὰ περὶ ἀπομνημονευμάτων· ἀπομνημονεύματα δὲ εἶνε ἡ ἐξιστόρησις. . . Ἄλλὰ καθήσατε, σᾶς παρακαλῶ, διότι ἐξ ἀνάγκης θὰ μακρηγορήσω.

Γεάννης (καθήμενος). Ὅπως ἀγαπᾶτε, κύριε πρόεδρε.

Δηλιγεάννης. Ἀπομνημονεύματα λοιπὸν εἶνε ἡ ἐξιστόρησις τῶν σημαντικωτέρων γεγονότων τοῦ βίου αὐτοκράτορος, βασιλέως ἢ μεγάλου τινὸς πολιτικοῦ ἀνδρός. Ἐὰν ἐγινώσκετε, φίλε μου, τὴν ἱστορίαν, θὰ ἐγνωρίζετε ὅτι ὁ Ξινοφῶν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων ἔγραφον ἀπομνημονεύματα. Ἐκ τῶν νεωτέρων δ' ἐπίσης ἔγραφον ἀπομνημονεύματα βίω ἀνδρες, πρὸς τοὺς ὁποίους μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ νομίζω, ὅτι πολλὰ κοινὰ σημεῖα μὲ συνδέουν. Ὁ Ταλλεϋράνδος ὑπῆρξεν ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὡς ὑπῆρξα καὶ ἐγώ, ὑπῆρξε δὲ ὑπουργὸς φίλου ἔθνους, τοῦ εὐγενοῦς ἔθνους τῶν Γάλλων (ὕψων τὴν φωνήν). Ἄλλὰ καὶ πρὸς τὸν Ναπολέοντα, ὅστις ἐπίσης ἔγραφεν ἀπομνημονεύματα, μὴ δὲν παρουσιάζω πολλὰς ὁμοιότητας; Μήπως δὲν συνεχέντρωσα καὶ ἐγώ στρατὸν, ὅσον οὐδέποτε εἶδεν ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης; Μήπως, ὡς αὐτὸς, δὲν ἐπολεμήθην ὑφ' ὀλοκλήρου τῆς Εὐρώπης; Καὶ δὲν ἦτο δικαία ἡ ἐκωνυμία τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ἦν τινες εὐηρεστήθησαν νὰ μοὶ δώσουν; Εὐρίσκετε σᾶς ὅτι διατέρει ἡ Κηφισία τῆς Ἀγίας Ἐλένης;

Γεάννης (συγχευμένος). Δηλαδὴ ἐγώ . . . δὲν εὐρίσκω τίποτε, ἀλλὰ νομίζω, κύριε πρόεδρε, ὅτι ἡ Κηφισία εἶνε χωριὸν, ἐνῶ ἡ Ἀγία Ἐλένη θὰ εἶνε καμμὶ ἐκκλησιὰ, βοηθητὴ σας.

Δηλιγεάννης. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν εὐχὴν σας, νὰ σᾶς παρατηρήσω δὲ ὅτι, ἐὰν πρέπη νὰ ζώσωμεν πίστιν εἰς τοὺς γεωγράφους, ἡ Ἀγία Ἐλένη εἶνε νησὸς τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐρ' ἤς ἐτελεύτησαν ἐξόριστος ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ.

Γεάννης. Τώρα ἐκατάλαβα. Λοιπὸν θὰ γράψετε ἀπομνημονεύματα. . . Καὶ θὰ μᾶς ὠφελήσουν αὐτὰ, κύριε πρόεδρε; Πιστεύετε ὅτι μὲ αὐτὰ ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἔξουσίαν;

Δηλιγεάννης (στεναίζων). Ὁχι, φεῦ! Ὅταν μοὶ ἐπετρέπετο νὰ τρέφω τοιαύτην ἔλ-

πίδα, θὰ ἔγραφον ἄρθρα καὶ ἀνταποκρίσεις ἐν τῇ *Πρωίᾳ*. Ἄλλ' ὄψετο πᾶσα ἐλπίς· ὁ Βασιλεὺς, ὁ κ. Τρικούπης, ὁ Πίτ—γινώριζετε τὸν Πίτ; Εἶνε ὁ κ. Κωνσταντόπουλος—πάντες μ' ἐμποδίζουν. Τετέλεσται, φίλε μου. (Ἐγειρόμενος). Ἄλλ' εἶνε ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος, ὡς δὲ ἄλλοτε παρετήρησα καὶ εἰς τὸν κ. Τρικούπην ἐν τῇ Βουλῇ, δὲν δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν τὰς ὥρας τοῦ γεύεσθαι. Φέρετέ μοι λοιπὸν τὸ πρόγευμά μου.

Γεάννης (καθ' ἑαυτὸν ἀπερχόμενος). Τί πολυλογᾶς ποῦ εἶνε ὁ εὐλογημένος! Μία ὥρα μ' ἐτυραννοῦσε γὰρ νὰ μοῦ πῇ πῶς θὰ γράψῃ τὴ διαθήκη του.

(Πίπτει ἡ αὐλαία).

_____